

ZDOLA

05/2012
miřme na správné cíle

Zpravodaj Československé anarchistické federace
(Internacionála anarchistických federací)

dobrovolný příspěvek na ABC
5 Kč / 20¢

PRACOVNÍ AGENTURY NA MUŠCE

JrN

V posledních několika letech na nás politici a média vyvíjejí tlak a hovoří o nutnosti flexibilizace trhu práce. Ta má být především receptem na zvyšující se nezaměstnanost. Má zvýšit konkurenceschopnost, zajistit stabilitu trhu a zaměstnancům přinést větší míru svobody, možnost práce z domu nebo zkrácených úvazků pro rodiče na mateřské, důchodce anebo lidi, kteří by si chtěli přivydělat pomocí dalšího zkráceného úvazku.

Flexibilita se dá vysvětlit jako pružnost nebo dokonalé přizpůsobení se, a v našem případě jde samozřejmě o dokonalé přizpůsobení se zaměstnance podmínkám zaměstnavatele. Flexibilizace trhu práce tak neznamená nic jiného než demontáž pracovního práva ve prospěch zaměstnavatelů a pro řadového pracujícího především nárůst takzvané prekérní – rizikové práce. Ta se vyznačuje nízkou jistotou pracovního místa, nízkou a nejistou mzdou, nízkou nebo žádnou mírou sociálního zabezpečení a nulovou ochranou proti propuštění. Riziková práce je prací bez odborného školení a zahrnuje velmi nízkou nebo žádnou ochranu zdraví a bezpečnosti. Také se jedná o práci bez zastoupení prostřednictvím odborů. Institucemi rizikové práce se staly pracovní agentury, které zajišťují lobbing a s maximálním úsilím prosazují flexibilizaci.

Příliš dokonalá konkurence

Flexibilizace má podle svých průkopníků odstranit překážky dokonalé konkurence, kam spadají odborové svazy, zákony na ochranu zaměstnanců a sociální dávky. Za překážku dokonalé konkurence rozhodně nepovažují monopolizaci, copyright a zákony na ochranu duševního vlastnictví, ani další intervence státu ve prospěch velkého byznysu. Zastánci flexibilizace jsou schopni na jedné straně mluvit o dokonalé konkurenci, a zároveň se jedná o tytéž lobbisty, kteří brojí proti bourání velkého byznysu, oligopolistického trhu a pokusům o zastavení fúzí obřích korporací.

Velmi diskutabilní je také zaměstnanost, kterou slibují. O USA a Spojeném království, jež představují pilíře zavádění rizikové práce, se nedá říci, že přistupují k vedení statistik nezaměstnanosti poctivě. Jedna z průkopnic flexibilizace Margaret Thatcher slibovala snížení nezaměstnanosti pomocí deregulace trhu. Během prvního období její vlády se nezaměstnanost ztrojnásobila a bez práce se ocitlo přes 3 000 000 Britů. Poté přišla s průkopnickým řešením. Změnila systém vedení statistik nezaměstnanosti a nezaměstnanost byla snížena – alespoň na papíře.

Země s flexibilním trhem práce jsou dále vykreslovány jako země s vyšším růstem HDP. Zůstává otázkou, nakolik růst HDP vypovídá o kvalitě života společnosti. Riziková práce totiž výrazně rozšiřuje propast mezi bohatými a chudými. Růst HDP v USA již od osmdesátých let táhne 5 % nejbohatších kapitalistů, zatímco plat obyčejných pracujících zůstává po dlouhá léta mizerný.

(pokračování na str. 3)

Editorial

Vítáme čtenáře a čtenářky zpravodaje Zdola, jehož páté číslo právě držíte v ruce. Jak jistě někteří zpozorovali, nechal se podtitulek inspirovat mottem prvomájové demonstrace „Miřme na správné cíle!", která završí akční dny plánované na přelomu dubna a května. Nový koncept anarchistického 1. máje „umožňuje velkou míru decentralizace, dává možnost zapojit se jednotlivým skupinám a realizovat vlastní akce, zároveň vytváří prostor i pro společnou akci". Nezapomínejme ale na další místa, kde se můžeme kriticky vyjádřit k dnešní situaci. Brno čeká již tradiční Protestfest a v Plzni se uskuteční druhý pochod nespokojenosti Antisystema. Našeho tématu se dotýkají dva články. Jeden míří na fenomén flexibilizace, jehož následky můžeme vidět například v praktikách pracovních agentur. Další si bere pod drobnohled exekuční systém, odrážející nehumánní principy kapitalismu. Jedná se ale o pouhé dvě z mnoha nitek zatuchlého hadru, za něž taháme v naději, že se rozpadne. Přiložme společně ruku k dílu a nezapomínejme, že správné cíle se nebojí voleb, jelikož je sponzorují. Nebojí se kontrolních úřadů, jelikož je vymýšlejí. Nebojí se vězení – oni je staví. Nebojí se ani masmédií, protože je vlastní.

redakční kolektiv, csaf@csaf.cz

EXEKUCE NA MUŠCE

exekucnezabaveno.wordpress.com

Nestabilní ekonomika přinesla mnohým z nás zejména v posledních letech těžké chvíle. Finanční krize nám nadělila opatření, která jsou tvrdým oříškem pro naše peněženky. Zanechala za sebou frustrující nejistotu, týkající se našich zaměstnání a přístupu k základním životním potřebám. Zanechala za sebou příliš mnoho lidí, balancujících na pokraji existenčního krachu. Stejně tak těch, co už nemají žádné prostředky, nekontrolovaně přibývá. Naděje na budoucí změnu tíživé situace je v nedohlednu. Politici a zaměstnavatelé obracejí svou moc proti nám. Zbývá nám jen nejistá práce, nesplacené účty, rozvrácené vztahy a hrozba ještě horších scénářů. Vytoužená svoboda není na skladě. Několik našich známých bylo zahnáno do kouta. Žijí v bídném světě smluv na dobu určitou, lichvářských půjček a exekucí. Proto jsme se s několika přáteli začali alespoň na chvíli věnovat kontroverzní exekuční praxi. V následujícím textu bych chtěl shrnout ty nejzákeřnější mechanismy, které nás všechny ohrožují. Dále bych se chtěl pokusit odhalit jejich příčiny a připomenout důsledky, které bez vlastního zavinění neseme.

Exekuční stroj: proč byl sestrojen a jak pracuje

Exekuční systém v současnosti představuje v České republice vrchol lidské frustrace. Stojí na samotném konci existenčního krachu. Nejedná se o hororového strašáka na lajdáky a lenochy, ale na každého, kdo je závislý na podprůměrném platu. Je strašákem pro všechny pracující, nezaměstnané, důchodce a dnes naneštěstí i studenty. Z nejistoty, kterou nám servírují politici, se totiž stal výhodný byznys. Přišel boom soukromých firem, které obchodují s půjčkami a zabavováním majetku. Jejich zájmem je pochopitelně maximalizace zisku, který generují z obyčejných lidí, co se ocitli v tíživé životní situaci. Dosažení spravedlnosti se zřejmě těžko stane předmětem obchodních zájmů. Situaci považuje za kritickou dokonce i samotná prezidentka Exekutorské komory Jana Tvrdková, která je mimo jiné stíhaná v souvislosti s agresivními postupy při zabavování majetku. Podle Tvrdkové v současnosti probíhá asi 1,6 milionu exekucí a z oboru se stal čistokrevný byznys.

Na konci devadesátých let panovalo podezření, že bankovní sektor je rozkrádaný podnikateli, kteří si půjčují milionové částky, které pak nevracejí a jsou obtížně vymahatelné. K problému rozkradení infrastruktury ČR bych se chtěl vrátit později. Nicméně díky tomuto podezření byl v roce 2001 schválen drakonický Exekuční řád. Výrazně stoupły pravomoce exekutorů. Exekutoři se stali podnikateli se statusem veřejného činitele. Dostali pravomoc provádět srážky ze mzdy, přikazovat pohledávky a prodávat movitý i nemovitý majetek dlužníků. Za deset let fungování tohoto řádu se ukázalo, že je na velké dlužníky krátký. Ti si dále půjčují za účelem rychlého nabytí kapitálu pro své firmy. Mají peníze na odborníky, kteří jim radí jak kličkovat trhlinami právního systému. Velcí dlužníci stále realizují pochybné převody majetku, bankroty firem, zakládání nových firem a úniky do daňových rájů. Tvrdost exekučního řádu tak zcela dopadá na malé dlužníky, tedy rodiny a jednotlivce s příliš nízkým rozpočtem na zajištění základních potřeb pro život.

Asi třetinu všech exekucí představují stokorunové dluhy za pokuty od dopravních podniků, městské policie, poplatky za svoz odpadů či penále zdravotním pojišťovnám. Právní systém však umožňuje stav, kdy dlužník nemusí o svém dluhu ani vědět a vymáhaná částka může v praxi překročit původní nedoplatek až stokrát. Při takto astronomicky a uměle navýšených dluzích se jeví nová vyhláška ministerstva spravedlnosti, která krátí na polovinu odměny advokátů papírově najímaných exekutory, jako naprosto arogantní a nedostačující krok. Drtivá většina exekucí se týká sociálně slabých a důchodců. Od roku 2004 se zdvojnásobil počet exekučních srážek na důchody. Ke konci roku 2010 je evidováno přes 712 podání k exekuční problematice a exekuční srážky z důchodů představují už 514 milionů korun. Neúměrně také roste počet lidí, kteří jsou postiženi exekucí na sociální dávky. Současná politická elita už ani nepředstírá, že je Exekuční řád bičem na bohaté zloděje, a přišla s novelou. Během loňského roku ji předložil ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek (TOP 09). Inspiroval se fašizujícími postupy Ivany Řápkové (ODS), která se proslavila tím, že bere i těm, kteří už nemají vůbec nic. Novela tak má umožnit exekuci veškerých sociálních dávek. Dlužníkovi bude ponecháno pouze existenční minimum, jež bylo navýšeno o absurdních 180 korun na 2200 Kč. Novela byla na konci srpna 2011 odsouhlasena sociálním výborem Poslanecké sněmovny. Důležité je podotknout, že se tak dělo v době, kdy exekutorská lobby psala do novin lítostivé články, jak exekutorům klesá vymahatelnost a dlužníci jsou stále agresivnější. Lidem už není co brát.

Ocitli jsme se v děsivé realitě, kdy stát prostřednictvím trestního zákoníku umožňuje naprosto nemorální a protispolečenské jednání. A co víc, toto jednání fyzickou silou chrání. Legálně dochází k neoprávněným exekucím vůči nevinným. Dochází k zabavování majetku, který vysoce převyšuje vymáhanou částku. Pokud má dlužník rodinu, břímě odpovědnosti přechází na ni. Legislativa tak devastujícím způsobem zasahuje do rodinných vztahů. Lichva se stává podnikáním bez rizik, pracující se pod tíhou asociálních zákonů stávají rukojmími spekulantů s dluhy. Všechny navržené exekuce soudy bez rozdílu schvalují. Postižení mají velmi omezenou možnost bránit se neoprávněným exekucím, na soudní výlohy také pochopitelně nemají peníze. Běžně dochází k exekuci dluhu, o kterém dlužník ani neví. Vymáhaná částka může až stonásobně přesahovat částku dlužnou. Nad exekutory a vymahači nebdí žádná kontrola. Dochází k extrémnímu nadhodnocování „výdajů" spojených s exekucí a dokonce k vyúčtování fiktivních „služeb", které musí zaplatit postižený. Nelegálně vymáhané dluhy se automaticky stávají legálními, pokud se proti nim postižený v šibeniční lhůtě neodvolá. Pokud dojde k neoprávněnému zabavení majetku třetí osoby, odpovědnost za chybu exekutora opět nese dlužník. Justice není schopna řešit žaloby podané na exekutory. Na druhou stranu tvrdě postihuje dlužníky. Exekutorům nehrozí za jejich mafiánské praktiky žádný odpovídající postih. Drábkova novela kromě rozšíření exekucí na všechny sociální dávky měla také původně posílit pravomoce exekutorů, kteří by získali na zabavování majetku monopol. Měla jim poskytnout ještě volnější ruku ve stanovování nákladů na exekuce, které jsou pak přičítány k dlužné částce. Po soustavném mediálním tlaku se už o přesouvání pravomocí ze soudů na exekutory příliš nehovoří. To ale nevyvrací fakt, že vedlejší zájmy zákonodárců dovolují schvalovat legislativu s takovými mezerami, které staví hromadění majetku a moci nad všechna lidská práva. Nezabavitelné minimum je stanoveno tak nízko, že exekuce znamená pro neprivilegovaného člověka a jeho příbuzné absolutní ztrátu svobod a naděje na jejich opětovné nabytí.

Postihuje drobné dlužníky, zloději miliard si stále mnou ruce

Stávající Exekuční systém byl schválen v zájmu zvýšení vymahatelnosti práva v České republice. O to absurdněji zní výše napsaný výčet nehoráznosti, které způsobuje. V České republice panuje jakési povědomí o tom, že v devadesátých letech si jakýkoliv podnikatel s nečistými úmysly mohl říct: půjčím si peníze a pak je nevrátím – a mnoho podnikatelů to tak dělalo, protože zde nebyla žádná účinná legislativní vymahatelnost. To je částečně pravda, vymahatelnost tu nebyla, ale není tu ani dnes, pokud tedy nemáme na mysli Exekuční řád, který tahá peníze z chudých pracujících, nezaměstnaných, důchodců, svobodných matek a invalidů. Velcí dlužníci se totiž smějí dál. Pojďme si ale připomenout, co nás tehdy skutečně přivedlo na buben, a zmiňme některé kejkle, které provázely přechod bolševického režimu na kapitalistický. Skutečnost byla trochu složitější, než nám uvízlo v paměti, a v procesu figurovala jména, která dodnes drží otěže ekonomické a politické moci.

Funkcionáři minulého režimu moc dobře věděli, že konec vlády jedné strany se nezadržitelně blíží. Již před „revolucí" byl plánován vznik Investiční banky, která se po spojení s Poštovní bankou stala jednou z největších po roce 1989. Její pád v roce 2000 byl největším bankrotem v historii České republiky. O její pád se mimo jiné výrazně přičinil jeden z tehdejších finančních kapitánů Václav Junek. Čerpal z ní kapitál pro průmyslové impérium Chemapol, kde působil jako předseda představenstva. Po Junkově řádění skončil Chemapol v konkurzu s pohledávkami za více než 16 miliard korun. Junek působil v Chemapolu coby bolševický funkcionář již od roku 1975. Po sametové revoluci založil manažerskou firmu, která se stala největším akcionářem společnosti. Junek udržoval čilé vztahy se špičkami ODS a ČSSD.

(pokračování na str. 2)

EXEKUCE NA MUŠCE

(dokončení ze strany 1)

Kritiku vyvolal také jeho obchodní vztah s Václavem Havlem. Po mnohých aférách se Junek na nějaký čas stáhl ze scény, ale v roce 2007 se svou firmou LST Trhanov opět vyhrává několikamiliardový tendr od Lesů ČR. Celková výše přepumpovaných peněz z IPB, na jejichž přesunu se podíleli funkcionáři minulého režimu ve spolupráci s novou politickou třídou, se může pohybovat kolem 300–400 miliard. Stát zaplatil za dluhy a záruky vůči ČSOB odhadem 270 miliard.

Šest nejbohatších českých miliardářů mělo prsty v rozkradení významné části průmyslové infrastruktury. Ne proto, že vymahatelnost práva byla nedostačující, ne proto, že zde nebyl Exekuční řád. Stalo se tak proto, že politické elity minulého i současného režimu spolu s nejbohatšími kapitány táhli a vždycky budou táhnout za jeden provaz. Majetek šedé eminence české i světové ekonomiky Petra Kellnera (Česká pojišťovna, Home Credit) se odhaduje na 150 miliard. Vstupní kapitál vymámil ze státního podniku Sklo Union, jehož manažeři Jaroslav Přerost a Štěpán Popovič získali na oplátku lukrativní křesla v představenstvu PPF. Českou pojišťovnu Kellner ovládl za pomoci bývalého člena KSČ Ivana Kočárníka. Kočárník byl prvním místopředsedou vlády Václava Klause a prvním ministrem financí ČR za ODS. V červenci 2010 se Kočárník stal poradcem ministra financí a zakladatele TOP 09 Miroslava Kalouska. S okrádáním ruských pracujících začal Kellner prostřednictvím fondu Petr Veliký. V roce 1998 pronikla na veřejnost informace, že fond Petr Veliký je tajným sponzorem ODA. ODA v devadesátých letech zprivatizovala národní majetek v hodnotě bilionů korun. Posledním senátorem za ODA by současný velitel TOP 09 Karel Schwarzenberg, který byl jejím členem až do osudného zániku v r. 2007. PPF zaplatila za ODA dluh 55 milionů korun.

Majetek zemědělského žraloka Andreje Babiše se odhaduje na 60 miliard. Počáteční kapitál mu údajně poskytli spolužáci ze Švýcarska, kde jako syn bolševického prominenta studoval. Klausova vláda mu v roce 1995 v privatizaci přiklepla chemičku Lovochemie. Půl miliardy na její nákup získal z IPB, na kterou tlačila Klausova vláda, aby financovala celou řadu privatizací, ačkoli bylo jasné, že úvěry nebudou spláceny. Jmění finančního piráta a uhlobarona Pavla Tykače (Czech Coal) je odhadováno na 32 miliard. Proslavil se tunelem Motoinvestu, který spravoval majetek ve výši 80 miliard korun. Skrze něj byly dále vytunelovány CS Fondy (1,3 miliardy), Agrobanka (50 miliard) a Plzeňská banka (10–20 miliard). Do Agrobanky bylo nalito 50 miliard z veřejného rozpočtu ČR. Odhad jmění ukradeného skrze Motoinvest dosahuje 200 miliard Kč. Za vlády ČSSD byla stažena veškerá obvinění. Další miliardář a ropný car Karel Komárek mladší disponuje asi 30 miliardami. Cestu k pohádkovému bohatství mu proklestil otec Karel Komárek starší, úspěšný funkcionář KSČ, po revoluci ODS. Díky své politické činnosti si dohodil koupi 50 % akcií Moravských naftových dolů MND a. s. Hodonín a podnik vytuneloval. Ani jeden z Komárků nedokáže doložit, kde vzali peníze na nákup MND, Armaturky Rohatec a na investice do podniků SPP Bohemia a SPP Bratislava. Podobným způsobem se obohatili i pátý a šestý nejbohatší miliardář Marek Dospiva a Jaroslav Haščák. V případě Dospivy se opět jedná o bývalého bolševického prominenta. Spolu s Haščákem vlastní Penta Holding Limited, což je neprůhledná holdingová struktura registrovaná na oblíbeném místě podvodníků, ostrově Kypr. Pod holding spadá i Fortuna, která je největším poskytovatelem kurzového sázení ve střední Evropě. Podle neauditovaných finančních výsledků za rok 2010 činil čistý zisk Fortuny 20,3 milionů eur, což představuje nárůst více než 60 % oproti roku 2009. Figuruje na trhu hazardních her v Česku, na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Chorvatsku a na Maltě.

Celková suma, kterou bylo třeba naplnit vypumpované a rozkradené banky, se odhaduje až k jednomu bilionu korun. Za klíčovým přerozdělením majetku po pádu bolševismu stála Kupónová privatizace. Jejími architekty byli Václav Klaus spolu se svým bývalým náměstkem a exagentem StB Dušanem Třískou a s jedním ze zakladatelů ODA Tomášem Ježkem. Klaus ve své autobiografii označil za hlavního aktéra Třísku. Ježek se později vzdal odpovědnosti a v rozhovoru pro Lidové noviny (14. 8. 2010) označil Kupónovou privatizaci za předem připravenou krádež, za kterou stojí Klaus a jeho náměstkové Tříska s Rudlovčákem. Nemysleme si, že dnes je podobné rozkrádání nemožné. Ztráty v kauze Sazka se vyšplhaly k desítkám miliard a za jejím pádem a převzetím opět stojí známá jména. Martin Ulčák, obviněný z trestného činu kvůli podezření ze zneužívání informací v obchodním styku, je bývalým předsedou ÚV SSM. V minulosti stál za rozkradením severomoravského gigantu OKD v hodnotě 31 miliard. O vládu nad Sazkou bojovali známí miliardoví zloději. Nakonec je jí ujal Petr Kellner se svým PPF spolu s KKCG Karla Komárka. Šéf holdingu Synot Ivo Valenta a Dospiva s Haščákem (Penta) měli tentokrát smůlu, ale kdo ví, jaká dohoda figuruje v zákulisí.

Systémová krádež

Opusťme nyní sféru naprosto evidentního okrádání pracujících a podívejme se na systémové principy současné ekonomiky. Politici a ekonomové nám neustále opakují, jak je pro naši zemi důležitý hospodářský růst. A jelikož globální ekonomiku, včetně té české, zasáhla krize, je nezbytné přijmout drasticky úspornou agendu, aby bylo opět dosaženo stabilního hospodářského růstu. Hospodářský růst však v žádném případě není kopírován růstem přístupu k základním potřebám. Mezi lety 2001 a 2007, kdy ČR zaznamenala nejvyšší růst HDP za poslední desetiletí, nebyla situace obyčejného člověka o nic růžovější než dnes, v době ekonomické stagnace a úsporných opatření. V dobách prosperity nás tak sužoval prudký nárůst cen základních potřeb, inflace a pomalý nárůst platů, který nekopíroval situaci. Naprostá většina (nejen) Čechů tak neměla možnost sdílet prosperitu, na které se sami podíleli.

Ekonomové jsou velmi zběhlí v interpretaci velmi zavádějících údajů. Například průměrná mzda, na kterou nedosáhnou víc než dvě třetiny obyvatel, o ničem nevypovídá. Bylo by pro nás složité získat údaje, které by reálně vypovídaly o tom, jak se za poslední desetiletí vyvíjel přístup většiny Čechů k základním potřebám. Tedy lidí, kterým se nedostává žádných privilegií v podobě kapitálového, movitého či nemovitého přebytku a jejichž plat se dnes pohybuje od 8 do 17 tisíc (hrubého). Můžeme si však být jisti, zvláště pokud zhodnotíme stav našich peněženek na konci měsíce dnes a před deseti lety, že je tato křivka sestupná. Více vypovídajícím údajem, než je průměrná mzda, může být tzv. mzdový medián. Ten se v současnosti pohybuje kolem 15 tisíc (čistého), což je pro důstojný život naprosto nedostačující částka. Žádný statistický údaj pak nevypovídá o počtu pracujících, jejichž výplata těsně převyšuje minimální mzdu. Dostupnost základních potřeb pro pracující v ČR patří mezi ty nejhorší v Evropě. Ceny spotřebního zboží jsou u nás srovnatelné s cenami v Německu a Velké Británii. Přitom průměrná mzda v ČR je téměř čtyřikrát nižší než v Německu a pětkrát nižší než v Británii.

Problém spočívá v tom, že žádný z ideologů neoklasické ekonomie nedokázal definovat míru zisku, generovanou zaměstnavatelem z práce svých zaměstnanců. Jaká míra zisku je tedy pro kapitalismus morální? Jaký podíl z hodnoty by měl dostávat člověk, který ji tvoří? A jaký poměr z hodnoty by měl dostávat člověk, který vlastní výrobní prostředky? Jelikož neoklasická ekonomie tuto míru nedefinuje, v praxi je míra zisku maximální. Maximální pro toho, kdo disponuje sociální mocí, kdo diktuje podmínky – kdo vlastní výrobní prostředky. Z tohoto důvodu nemůže žádného zaměstnance nějaký hospodářský růst zajímat. Pro kapitalismus je morální, aby zaměstnavatelé generovali maximální zisk, a je jedno, jestli se jedná o období prosperity, nebo o období krize. Naprostá většina lidí, kteří jsou odkázáni na prodej své práce a schopností, ti, kteří nedisponují sociální mocí, tak dostává mzdu, která je na hranici existenční potřeby. Její míra není záměrně natolik bídná, aby se lidé museli bouřit. Není ani pohodlná, aby zaměstnanec nemohl generovat takový zisk, který by ohrozil pozici zaměstnavatele. Míra je taková, aby většinová společnost musela pracovat každý den, kromě doby nezbytně nutné pro odpočinek. Je taková, aby většinová společnost strávila v zaměstnání celý svůj produktivní věk a neplýtvala energií na aktivity, které by mohly ohrozit současné mocenské vztahy.

V důsledku toho je pro kapitalismus morální, když: 1 % světové populace drží 40 % veškerého bohatství. Přičemž spodních 50 % světové populace drží pouhé 1,1 % veškerého bohatství. Když výrazně narůstá také nerovnost mezi bohatými a chudými zeměmi. Jmění bohatých zemí je padesátkrát vyšší než jmění chudých zemí. Před sto lety byl tento poměr 10 ku 1. Podle Spojených národů přesáhl počet hladových na světě miliardu. Kvůli podvýživě zemře každých pět sekund jedno dítě, tedy více než 17 tisíc dětí denně a celkem 6 milionů dětí ročně. Každý den zemře na světě 30 000 dětí na snadno léčitelné nemoci, jako je průjem, spalničky a dýchací problémy. Podle Světové banky musí 2,1 miliardy lidí vystačit s méně než dvěma dolary na den, 880 milionů z nich má méně než jeden dolar na den. Spojené národy odhadly, že na to, aby měli všichni lidé na světě přístup k těm nejzákladnějším potřebám, jako je čistá voda, potrava, bydlení, zdravotní péče a vzdělání, by stačilo 80 miliard dolarů ročně. Sedm nejbohatších lidí světa drží majetek v hodnotě 1,54 bilionu dolarů. Co je to bilion? To je tisíc miliard anebo milion milionů. Milion sekund je 11 dní. Miliarda sekund je 31 let. Bilion sekund je 31 546 let.

Sociální poprava

Média a politici se snaží vyvolat pocit, že vše je otázkou legislativních změn. Jistě bychom také přivítali zákony, které by například: zakazovaly vymáhání dluhů vůči nevinným, včetně rodinných příslušníků dlužníků; nutily justici důkladně zkoumat legálnost exekucí; posílily práva dlužníků s podprůměrnými příjmy; zakazovaly exekuci dluhu, o kterém nemá dlužník ani tušení; zakazovaly vymáhání částky převyšující původní dluh; vymanily funkci exekutora ze soukromé podnikatelské sféry a zajistily její důkladnou veřejnou transparentnost; zakazovaly exekuce na jakékoliv sociální dávky a na minimální mzdu; navýšily minimální mzdu na úroveň, která dokáže pokrýt základní lidské potřeby včetně bydlení, vzdělávání, kulturního a sportovního vyžití. Zároveň je ale potřeba si uvědomit, že k takovým změnám nikdy nedojde. Pro každý systém, založený na podmanění si práce většinové společnosti, by totiž znamenaly rychlý pád.

V prvé řadě je nezbytné naprosto odmítnout soustředění hněvu na zástupné problémy, které se stávají předmětem mediální hysterie a odvracení pozornosti ze strany politiků a některých lokálních zastupitelů. Fašizujícím konzervativním kruhům kolem zloděje Václava Klause a neonacistickým spolkům se daří zviditelnit na lidské bídě. Upínají pozornost na tzv. „nepřizpůsobivé", kam podle nich spadá snad veškerá romská minorita, spolu s „bílým odpadem", skládajícím se z lidí, kteří neslaví úspěchy na trhu práce nebo se ocitli v dluhové pasti, či dokonce v důsledku své sociální situace musejí sahat k drobným trestným činům. Ziskuchtivost developerů v posledních letech, kterým někteří lokální zastupitelé razí cestu, vedla k prohloubení katastrofální situace romských ghett. Konzervativci, kteří mají na vytvoření problému velký podíl, dokázali bravurně zneužít situace k prosazování represivní agendy, zaměřené na sociálně slabší. Vláda dala zelenou vytvoření centrální databáze přestupků, která bude zastávat jakýsi trestní rejstřík „téměř" trestných činů, jako jsou odhozený papírek od bonbónu nebo pobíhající psík. „Téměř" trestných činů, za něž můžeme už dnes, dle mnohých lokálních vyhlášek nulové tolerance vyfasovat pokutu až 50 000 korun. Od října loňského roku se musí nezaměstnaní povinně hlásit na tzv. Czech pointech. Přestupkovým recidivistům bude brzy hrozit vykázání a zákaz pobytu v obci. Co přijde dál? Hodlá se snad vláda inspirovat stranickým kolegou TOP 09 a KDU-ČSL Viktorem Orbánem? V Maďarsku zavedl nucené práce a nezaměstnané sváží do dolů a na dopravní stavby. Budou tam dřít za existenční minimum 2020 korun? Budou muset nosit viditelné nášivky s velkým N?

Nehledejme ani v této nelehké situaci snadné oběti z řad sociálně vyloučených, abychom si na nich léčili svou frustraci. Směřujme hněv na jeho původce: boháče a zloděje, udávající směr ekonomickému systému; politiky a lokální zastupitele, kteří jednají pouze v zájmu peněz a fašizující kroky odvracejí pozornost veřejnosti; zaměstnavatele, kteří si nad naší prací mnou ruce a ze zisku nám nevyplácejí ani desetinu. Směřujme naše aktivity tak, abychom upozornili na systémové příčiny a kořeny sociální závislosti. Jedním z nejextrémnějších důsledků sociální závislosti je právě dluhová past, vedoucí k exekuci. Exekuce znamená pro člověka jistou sociální popravu. Na sociální nejistotě, postihující většinu české společnosti a na nezadržitelně stoupajícím počtu lidí, kteří se ocitli v dluhové pasti, se podílí celá řada faktorů. V posledních letech má jistě velkou zásluhu globální krize. Ta je výsledkem fundamentalistické neoliberální politiky, která se stala dominující celosvětovou normou. Přestože krize ukázala její selhání a mohla vést k zavrhnutí této ideologie, její zastánci dokázali odvrátit pozornost veřejnosti a přetransformovat své zájmy do globální úsporné agendy. Úsporná agenda se vyznačuje ještě drastičtějšími rysy než neoliberální „politika škrtů" v období před krizí.

Ekonomika musí sloužit

Významný vliv na „výrobu" sociálně ohrožených a vyloučených má zejména soustavná snaha Nečasova kabinetu o deregulaci trhu práce, represivní sociální politika, komercionalizace školství a přesouvání daňové zátěže od bohatých na samotné pracující. Systémové příčiny a kořeny sociální závislosti vězí v ekonomickém systému, který nepodléhá žádným demokratickým principům a de facto diktuje lidem podmínky. Sociální vztahy nesmí podléhat ekonomice, to ekonomika musí podléhat sociálním vztahům. Ekonomika nesmí společnost ovládat – musí jí sloužit. Když člověk vytváří svou prací nějakou hodnotu, musí mít možnost rozhodovat, k čemu tato hodnota bude sloužit. Takové rozhodnutí nesmí být doménou toho, kdo disponuje větší mocí na trhu. Lidé musí mít maximální možnost rozvíjet své schopnosti, koníčky a touhy, které můžou být zároveň prospěšné pro společnost. Musí mít možnost rozhodovat, co budou dělat, jak to budou dělat, jakým způsobem a kdy. Každý člověk musí pak mít k těmto hodnotám, k této produkci rovný přístup. Je nemožné oddělovat ekonomickou sféru od politické. V současnosti je ta politická ovládána stále stejnými elitami, odtrženými od reálného života lidí a ta ekonomická podléhá diktátu několika nejsilnějších korporací a holdingů na trhu.

Pracovní agentury na mušce

(dokončení ze strany 1)

Flexibilní robo-dělník

Dokonalé přizpůsobení se – to je primární vlastnost, kterou si pracovní agentury vynucují u svých zaměstnanců. Nárůst rizikové práce je doménou průmyslově vyspělých zemí, kde si dělníci prostřednictvím krvavých bojů nejen minulého století vymohli na vládnoucí třídě práva, která jim zajišťují alespoň minimální jistoty. Nestandardní formou je nyní po celém světě zaměstnáno přes 9 milionů lidí. Za poslední dekádu vzrostl počet dočasně zaměstnaných lidí v Evropě z 1,6 milionu na 3,4 milionu. Na naprosté většině pracovních míst, která jsou po finanční krizi znovu obnovována, dochází k uzavírání smluv na dobu určitou, nebo ještě horších kontraktů, které nezahrnují žádné sociální zabezpečení či nárok na dovolenou. Ve Spojeném království je 97 % nově obnovených pracovních míst založeno na smlouvách na dobu určitou. V Německu se tento problém týká poloviny obnovených míst.

S příchodem globální recese vycítili zaměstnavatelé příležitost, jak získat nástroj, který jim umožní bez problémů se zbavit zaměstnance, bleskově snížit náklady a reagovat na výkyvy trhu. Mírný nárůst zaměstnanosti, poté co se začalo v médiích hovořit o odeznění finanční krize, je v Evropě realizován prostřednictvím prekérního zaměstnávání. Pracovní podmínky jednoznačně určuje univerzální smlouva nadiktovaná ze strany agentury. O žádném vyjednávání nemůže být řeč. Nejhoršími podmínkami pak trpí lidé s nejtěžší pozicí na trhu práce: ženy, lidé starší padesáti let a cizinci.

Renomované značky, které si nechtějí pokazit reputaci šikanováním pracujících, si na tuto špinavou činnost najímají pracovní agentury. Dokonce i z České republiky je znám případ, kdy dělníci přespávali na matracích hned vedle strojů, stravovali se v kantýně a během svého kontraktu vůbec neopouštěli areál továrny. Podobné praktiky byly zaznamenány i v Německu, ve Francii a v Belgii. V další továrně byl ženám povolen odchod na toaletu pouze dvakrát za směnu a dokonce musely být v době menstruace viditelně označeny. Pracovní agentury uzavírají s lidmi takové smlouvy, jež jim zajistí nad budoucím pracovníkem maximální moc. Jeden z agenturních pracovníků v ČR měl například ve smlouvě uvedeno „práce v oblasti průmyslu, zemědělství a služeb“. Ve smlouvě dalšího agenturního pracovníka stálo: „Zaměstnanec souhlasí s rozvržením pracovní doby do dvousměnného, třísměnného nebo nepřetržitého pracovního výkonu, s prací v noci a s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby.“ Podobné smlouvy umožňují pracovní agentuře nasadit svého robo-dělníka kdekoliv a kdykoliv. Takto zaměstnaný člověk často vykonává práci v rozmezí pouhých několika hodin, kvůli které musí cestovat třeba i přes celou republiku. V době, kdy pro něho práce není, musí být nepřetržitě k zastižení na telefonu.

Rezavá mládež

V důsledku flexibilizace trhu práce vznikla společenská třída bez perspektivy a slušné životní úrovně, která si vysloužila označení prekariát. Je tvořena převážně mladými lidmi pohybujícími se v bludném kruhu úřadů práce a smluv na dobu určitou, popřípadě ještě horších kontraktů. V Evropské unii je bez práce přes 22 % mladých lidí ve věku 15–24 let. Ve Švédsku, Polsku a Maďarsku se nezaměstnanost mladých pohybuje kolem 20 %. Na Slovensku již přesáhla 35 %, ve Španělsku 48 % a v Řecku 51 %.

Ti, kteří zrovna nestojí frontu na úřadu práce, představují takzvané „chudé pracující“. Španělé do 19 let dostávají pouze 45,5 % platu dospělého. Počet chudých zaměstnanců v Rumunsku přesahuje 17 %, v Řecku 14 % a ve Španělsku 12 %. Šedesát procent mladých Poláků a Slovinců má smlouvu na dobu určitou. Stejný kontrakt má 50 % mladých v Německu, Švédsku, Francii, Španělsku a Portugalsku.

Otrokářství 21. století

Nejextrémnější vykořisťování ze strany pracovních agentur zažívají zahraniční dělníci a dělnice, takzvaní gastarbajtři. Problému se naštěstí věnují některé nevládní organizace. Z výzkumu jedné z nich jsme také čerpali informace v následujících odstavcích. To však stěží stačí k pouhému zmapování a odhalení zákulisí obchodu s dělníky a dělnicemi ze zemí třetího světa. Politici mají na jejich nehumánních podmínkách značný podíl a v zákulisí se poplácávají po zádech s korporátními lobbisty. Média informují maximálně o padělcích renomovaných značek a vietnamských pěstitelích marihuany.

Asi si všichni pamatujeme hromadné propouštění gastarbajtrů, které proběhlo v souvislosti s celosvětovou ekonomickou krizí. Poměrně dobře je zmapována situace vietnamských dělníků a dělnic. Během dvou let, jež předcházely krizi, jich bylo pracovními agenturami vylákáno do ČR téměř 20 000. Většinou se jedná o lidi z nevzdělané třídy. Vietnamští vesničané se vyznačují vysokou důvěřivostí a náborové agenty považují za přirozenou autoritu. To vše je posvěceno vietnamskou vládnoucí třídou, která profituje z exportu dělníků již od osmdesátých let minulého století. Některé náborové kampaně jsou realizovány samotnými státními úředníky. Lživé kampaně se nezřídka objevují i v médiích. Během let 2001–2005 vyrazilo za prací do zahraniční prostřednictvím oficiálních agentur 300 000 Vietnamců a Vietnamek. V roce 2008 jich bylo 85 000. Skutečná čísla jsou ale mnohem vyšší. Díky pohádkám o vysokých výdělcích inkasují agentury až 14 000 USD od pracovníka či pracovnice. Tato částka většinou zahrnuje pouze dopravení do ČR. Za zprostředkování nejisté práce v České republice, která mnohdy trvá pouhé hodiny, inkasují další částky dosahující statisíců Kč.

Na vietnamské poměry extrémní suma mnohdy vyžaduje zastavení majetku širokého příbuzenstva a zadlužení se u lichvářů. Taková byla praxe i v době, kdy v ČR žádná práce nebyla. V souvislosti se zastavením vydávání pracovních víz dokonce stouply náklady na zprostředkování, přičemž dělníci končili bez práce na ubytovnách v zemi, jejíž jazyk ani kulturní zvyklosti neznali. Na přelomu let 2008 a 2009 skončily tisíce vietnamských gastarbajtrů na ulici a v průmyslových aglomeracích vznikl chaos. Asi 7000 lidí neumrzlo pouze díky solidaritě usazené vietnamské komunity. Počátkem roku 2009 přišlo o práci asi 30 000 agenturních dělníků.

Mezi běžnou praxi patří práce bez smlouvy, pokud gastarbajtr vůbec dostane smlouvu, pak v naprosté většině v českém jazyce, jemuž nerozumí, a v situaci, ve které se ocitl, mu nezbývá nic jiného než podepsat cokoliv. Jediný chybný krok znamená ztrátu zaměstnání. Vzhledem ke komunikační bariéře a tlaku na snižování nákladů je bezpečnost práce nulová. Zejména pak ve stavebnictví dochází k častým úrazům a dokonce i úmrtím. Pracující nemají sebemenší jistotu, zda dostanou vůbec zaplaceno, stačí sebehloupější výmluva zaměstnavatele a zítra může přijít další gastarbajtr. V důsledku bezvýchodné situace přijímají mnozí práci za jídlo a ubytování. Ve Vietnamu čeká dělníky takový dluh, že jeho splacení při tamějších podmínkách není možné. Dalším nástrojem, jak si udržet otroka na řetězu, bývá složení kauce až do výše 2000 USD, jejíž navrácení nepřichází po předčasném návratu v úvahu. Návrat tedy není možný. Vzhledem k těmto skutečnostem se jeví Projekt dobrovolných návratů, se kterým přišla vláda v r. 2009, jako odtržení od reality obyčejných lidí, nebo úmyslné mazání medu kolem huby.

V rámci mírného pokroku

Potírání otrocké práce ze strany Státního úřadu inspekce práce je naprosto nedostačující a jeho aktivity ani nesměřují k tomu, že by ji chtěl vymýtit. Většina aspektů rizikové práce inspekci vůbec nezajímá, naopak je posvěcuje a legitimizuje. Vždyť je to instituce státu, který vždy sloužil a bude sloužit korporacím a velkému byznysu a po dlouhá léta praktikuje arogantní a agresivní demontáž lidských práv a důstojnosti. Přesto se odboroví předáci soustředí na vyjednávání s politiky a dokonce i s korporátní lobby. Jejich cílem totiž není svobodná práce, ale jednostranný sociální smír ze strany pracujících. Politici přehlížejí porušování i tak mizerného pracovního práva, které tu máme, jelikož jsou pouhými loutkami pod kontrolou korporátních zájmů, které vyhrožují přesunem celých odvětví. Práva a důstojnost jsou v rozporu s konkurenceschopností.

Odboroví předáci se domnívají, že pokud prosadí do zákona stejné podmínky pro agenturní i kmenové pracující, situace se zlepší. V takových případech ale dochází ke kompromisům s vládnoucí třídou a rovné podmínky se omezují pouze na plat, někde až po uplynutí lhůty, která ve finále neuplyne nikdy, protože je s agenturními zaměstnanci uzavřena nová smlouva u sesterské agentury a dochází k přesměrování na jiné pracoviště. Mezi další arogantní kompromisy patří situace, kdy agenturní zaměstnanci dostávají formálně stejné mzdy jako kmenoví, ale pouze jejich pevnou část. Rozdělení mzdy na pevnou a pohyblivou část se stalo standardem a například v ČR nepodléhá žádným závazným pravidlům. Pohyblivou částí mzdy, která může být zaměstnavatelem kdykoliv odepřena a kterou agenturní zaměstnanci v tomto případě nedostanou vůbec, může být vše nad rámec minimální mzdy. Výjimku netvoří ani mafiánské praktiky, kterým čelí zejména zahraniční pracující – ti mohou sice dostat stejnou mzdu jako kmenoví, vzápětí jim je ale polovina odebrána agenturou často pod záminkou vyúčtování imaginárních a předražených služeb.

Miřme hněv správným směrem

Lobby za flexibilizaci je mocná a prostupuje všechna masmédia. Náš příběh začíná dojemnými články o svobodné volbě, práci z domova a ženské emancipaci. Na jeho druhém konci však stojí vietnamský otrok s gigantickými dluhy ve své domovině, který v zoufalé situaci nabízí svou práci za pouhé bydlení a stravu. Podstatou flexibilizace trhu práce není konkurenceschopnost, ale moc. Loajální pracovník bez možnosti vyjednávat. Propouštění z hodiny na hodinu. Zbavování se odpovědnosti. Nejistota a ponížená důstojnost. Vládnoucí třída si navíc obchodem s dělníky třetího světa vyrábí masivní problém. Za několik let tu může být početná skupina lidí, která nenávidí svou domovinu, nenávidí své současné bydliště a nestrpí už další ponižování. Tento vývoj až příliš nápadně připomíná problém romských ghett ve vyloučených lokalitách. V jeho pozadí stojí také honba za ziskem, gentrifikace, developerské společnosti a radní s nasátými konty, a hlavně staletí poroby. Budou se pak pravicové i levicové strany před volbami znovu předhánět ve válce proti nepřizpůsobivým? Tři přestupky = trestný čin, databáze problémových jedinců, checkpointy pro nezaměstnané, vykázání z obce za opakovaný přestupek... Jaká další opatření přijdou?

Tentokrát jsme se zaměřili na pracovní agentury, náš hněv ale směřuje do jádra systému, věznícího společnost v principech a pravidlech, které ji zbavují svéprávnosti. 91 000 rodin strádá hmotnou nouzí, přitom pět nejbohatších Čechů drží majetek v hodnotě 300 miliard Kč a rozhodně se nedá říci, že jde o výsledek jejich poctivé práce. Usilujeme o rovnost, jež vyžaduje zboření třídního systému, který dělí společnost na privilegované a neprivilegované. Prosazujeme participační rozhodovací procesy, založené na konsenzu či přímé demokracii, v ekonomice, územní správě a všech sférách společenského života. Pomozte nám skoncovat s vládou korporací, velkého byznysu a zkorumpovaných politiků!

Otázky k vývoji studentského hnutí

Svatopluk Procházka

Koncem února proběhl tzv. Týden neklidu. Naštvaní studenti vyrazili spolu s vyučujícími do ulic, aby dali vládě najevo, co si myslí o plánovaných „reformách“ školství. V rámci Iniciativy za svobodné vysoké školy proběhla řada debat, na něž by nebylo na škodu podívat se z anarchistické perspektivy.

Média jsou kamarádi?

Řada lokálních skupin studentského hnutí řešila velmi intenzivně otázku mediální strategie. Probíhaly bouřlivé diskuse nad podobou transparentů či nad tím, co říci do televizních kamer. Po skončení protestů následovaly pochvalné či odsuzující reakce - podle toho, jak na protesty ta či ona televizní stanice či redakce novin reagovala. Tento naivní přístup pramení z přesvědčení, že pokud si budeme média hýčkat, budou stále na naší straně barikády. Jako kdyby si studenti a studentky neuvědomovali, že jak státní, tak korporátní média jsou řízena vlastníky, kteří se studenty společné zájmy rozhodně nesdílí. Jak tedy chtějí studenti a studentky dosáhnout svých cílů, když si sami vytyčují mantinely v podobě neškodných symbolických rebelií, protože kdyby už měly jejich akce potenciál opravdu něco změnit, mohli by být označeni za „anarchisty“? Není pravdou, že bez podpory masmédií je hnutí ztraceno. Vzpomeňme si na úspěšnou akci tzv. Holešovské výzvy. Přestože se k podobným iniciativám - už kvůli jejich zneužití ambiciózními jednotlivci či skupinami - stavíme velmi obezřetně, fakt, že dokázali s naprosto nulovou podporou televize a novin dostat do ulic tisíce lidí, dokazuje, že média nejsou všemocná.

S kým tedy spolupracovat?

Další klíčový problém studentského hnutí byl poměrně klasický: ke komu se přihlásit, od koho se distancovat? Je veliká škoda, že studentské hnutí nechalo bez aktivnějšího přístupu vzkaz od odborářů, kteří vyjádřili podporu, a to i přesto, že odbory jsou ze strany studentů stále vnímány jako přežitek bolševismu. Od mnoha studentských aktivistů se ozývá: buďme apolitičtí! Není to ovšem alibismus? Může být hnutí, kladoucí si politické požadavky, apolitické? Spíše se domnívám, že většina lidí si pojem „apolitický“ špatně definuje a zaměňuje jej za pojem „antistranický“. Pokud někdo ze studentů či studentek navrhne větší politickou profilaci, spoustě lidí ihned v mysli vytane ODS, ČSSD či jiná parlamentní či neparlamentní partaj. Toto nedorozumění pak zbytečně blokuje diskusi.

Jak dál?

Pokud chtějí studenti skutečně něčeho dosáhnout, musí se vykašlat na divadélka před televizními kamerami a nebát se být „anarchističtí“, „levicoví“ či „extremističtí“ (protože takoví v očích médií budou tak jako tak, pokud začnou něco skutečně ovlivňovat). Je nesmysl vytvářet platformu, která odmítá omezení akademických svobod, ale postoj ke školnému „nemá jednoznačný“. Je třeba odmítnout celé ideologické pozadí reforem - tedy neoliberální kapitalismus. Jako anarchisté nemáme žádné plány, jak studenty ovládnout (jak nám podsouvají média), ale víme, že pokud studenti nezačnou používat „anarchistické“ metody, neuspějí. Je třeba budovat hnutí zdola, místo doprošování u akademických elit či studentských senátorů je třeba přímých akcí. Nelze chtít odchod ministra Dobeše a doufat, že jiný ministr (téže vlády) bude něco dělat jinak. Je úžasné, když se v jedné iniciativě sejdou antiautoritáři i voliči TOP 09, ale je třeba si uvědomit, že takto nelze zvítězit. Představme si studentský výbor v roce 1989, který by se ohlížel na přání některých studentů zachovat vládu jedné strany. Pokud studentské hnutí zaujme jasné a radikální stanovisko, bude sice méně početné, ale o to více schopné rychle a odhodlaně reagovat na útlak ze strany elit. Studenti a studentky by si tedy měli položit upřímnou otázku - je mým cílem skutečně a za každou cenu současné reformy zastavit?

Rumunsko: protesty dosáhly pádu vlády

Tonda Kováč

Na počátku roku otřásaly Rumunskem protesty proti neoliberálním vládním reformám. Netrvalo to ani měsíc a premiér Emil Boc rezignoval. Nahněvaní lidé nejprve protestovali nenásilně. Ale jakmile policie sáhla k pacifikačním nástrojům v podobě slzného plynu a obušků, neváhali použít všech prostředků na svou obranu a dosažení svých cílů. Rozbíjeli výlohy obchodů, bank, autobusové zastávky, semafory a zapalovali auta.

Některým Rumunům začíná být jasné, že jejich vláda je vládou loutkovou. Politiku ve skutečnosti diktují akcionáři obřích konglomerátů prostřednictvím svých institucí, jako je Mezinárodní měnový fond (MMF). Ten poskytl v roce 2009 Rumunsku půjčku 20 miliard eur. Od té doby vláda ani neskrývá, že na jakékoliv kroky, jež neodpovídají neoliberální agendě, potřebuje svolení MMF. Během let tak došlo ke zmrazení důchodů, zvýšení DPH na 24 % a snížení platů zaměstnanců veřejného sektoru o 25 %. Na začátku roku jednala vláda o další půjčce, a tak přišly na řadu další opatření. Reforma zdravotnictví, která by umožnila vstup soukromých společností do sektoru, se nakonec stala rozbuškou protestů. V reakci na násilné protesty musela vláda slíbit její přepracování. Demonstrace nakonec přerušilo mrazivé počasí a sněhové vánice. Lidé však požadují odchod dalších politiků a z průzkumů vychází najevo, že nevidí řešení ani u opozičních stran a ve vyhlášení předčasných voleb. Převládá nespokojenost s veškerou politickou garniturou a vším prostupující korupcí.

Zanechme nyní úvahy o požadavcích nahněvaných demonstrantů a věnujme se podobě protestů. Jejich násilná podoba přinesla v kombinaci s nenásilnou taktikou jednoznačné řešení situace. Už dost, nebudeme vám dále dělat otloukánky, vzkázali lidé. Vládním činitelům ukázali, že nejsou jediní, kdo může používat násilí (jako stát prostřednictvím policie a armády) v obraně svých zájmů a dosažení požadavků. Tohoto vzkazu se politici pochopitelně zalekli. Problematice násilí a nenásilí se podrobně věnuje anarchista Peter Gederloos ve své knize „Jak nenásilí zachraňuje stát“ (How Nonviolence Protects The State). Neprosazuje násilnou formu vzdoru jakou jedinou účinnou, ale jako součást pestré škály taktik. „Na tomto světě dnes není nic, co by zasluhovalo označení mír. Otázka spíše zní, čí násilí nás nejvíce děsí a na kterou stranu se postavíme.“

Díky hegemonii obhájců nenásilné taktiky je její kritika vyloučena z hlavních periodik i z alternativních médií. Gederloosova kniha argumentuje tím, že obhajoba nenásilí je založena na falzifikaci historických bojů. Skrytě i otevřeně vychází z manipulace vzdorů barevných bílými. Výsledky bojů striktně zasvěcených nenásilí bývají spíše kompromisem vyhovujícím vládnoucí třídě než reálným dosažením původně stanovených požadavků. Pokud je však násilí použito, musí být obhajitelné, jelikož bychom k němu měli přistupovat pouze v krajních případech. V tomto ohledu je důležitým faktorem poměr sil. Kameny a zápalné lahve jsou sice účinné zbraně, jedná se ale o zbraně provizorní, nalezené na ulici nebo vyrobené z předmětů denní potřeby. Například v porovnání s demonstranty vynakládá stát obří výdaje na vybavení a výcvik policie, která je vždy silnějším hráčem. A násilí použité slabším proti silnějšímu lze samozřejmě lépe obhájit.

Na druhou stranu - násilí vycházející z hierarchické organizační struktury je vždy zdrojem útlaku. Aby byla násilná taktika legitimní, musí být také dobře mířená a hlavně vycházet z rovnostářských rozhodovacích procesů. Moc musí být decentralizovaná, zbavená politických stran a byrokratických institucí. Moc by měla vycházet zdola, jak je to jen možné, od jednotlivců a skupin spolupracujících v rámci komunity. Používání násilí ale není stadiem boje, kterého musíme dosáhnout v zájmu vítězství. Izolace násilí ničemu nepomůže. Na druhou stranu náš vzdor může těžit z pestré škály strategií, útočících na stát ze všech možných úhlů. Není možné každého přesvědčit o jediné správné taktice. Vždyť různí lidé zažívají útlak a ponížení různé intenzity. Ke svobodné společnosti vede více cest. Pokud se utlačovaní naučí společně bojovat, život pohlavárů už nebude nikdy tak jednoduchý.

Zdroje: Ežurnál, Deník Referendum, Peter Gederloos

Potkáte nás...

V nejbližší době se uskuteční několik veřejných akcí, na kterých ČSAF buď organizačně participuje, nebo tam alespoň budete moct najít stánek s distribucí informačních materiálů ČSAF.

Rádi bychom vás na ně pozvali:

27. 4. - 1. 5. 2012, Praha

Letošní **anarchistický první máj** bude mít podobu akčních dnů: 28. 4. Smíchovská náplavka 13:00-18:00: Anarchistický jarmark, workshopy, koncert, skate park, Food Not Bombs, distribuce AK Press; 28. 4. Palác Akropolis 19:00: Unbroken (usa), Pettybone (uk) – mobilizační koncert; 29. 4. Divus – Vltavská 14:00: Přednáškový blok o anticiganismu: zástupci Romů, Grubacic, Ghosh, AFA Novi Sad; 29. 4. Koleje Strahov 12:00-19:00: Šestý ročník LFHR turnaje; 29. 4. Cross 14:00: První máj 2012 v Crossu – přednášky, diskuse, promítání, koncerty; 29. 4. Klub 007 19:00: Ravelin7 a speciální host – koncert; 30. 4. Kino OKO 20:00: Premiéra filmu o 15ti letech AFA – promítání + distribuce AK Press; 1. 5. Klub 007 20:00: Pyroclast (usa), Jonestown – koncert; 2. 5. Kafé na půl cesty 19:30: Cast in iron, after party.

MayDay 5 v ulicích v podobě **demonstrace s mottem: „Miřme na správné cíle“**. Sraz ve 13:00 na náměstí Republiky.

Pro detaily sledujte **www.1maj.cz**.

12. 5. 2012, Plzeň

Pochod nespokojenost Antisystema s podtitulem: „Život na dluh“. Od 12:00 v plzeňských ulicích.

Více info na **www.csaf.cz**.

22. - 26. 5. 2012, Brno

Festival alternativní kultury a aktivismu Protestfest tentokrát s mottem: „Nedlužíme vám nic!“ opět vyrcholí sobotním street-Festem v ulicích Brna.

Více na **www.protestfest.cz**.

22. 6. 2012, Nekoř

Kulturně-politický festival v lůně Orlických hor. Bohaté veganské menu, promítání Libertinského filmového klubu a spousta muziky. **againstthestream.cz**

27. 7. 2012, Hradec Králové

Největší český DIY festival **Play Fast or Don't** opět s občerstvením z kuchyně ČSAF. Podrobnosti na **playfast.czechcore.cz**.

Další koncerty a festivaly s účastí distra ČSAF:

• **11. 5. Praha, 007:** Miasmal, March Of The Hordes • **12. 5. Pardubice, Žlutý pes:** Obscene Society Festival • **14. 5. Praha, 007:** Oi Polloi, Cripple Korps • **18.5. Praha, Modrá vopice:** Ex-Lex, Gomora, Fear Of Extinction, Ginnungagap, Kruger • **1. -2. 6. Siřem u Blšan:** festival Punx picnic • **11. 6. Praha, 007:** Integrity, Point Blank Range • **29. 6. Praha, 007:** Roxor, Festa Desperato, Průmyslová smrt • **30. 6. Liberec, Azyl:** Roxor, Festa Desperato, Průmyslová smrt, Jonestown • **20. - 22. 7. Rokycany:** festival Fluff Fest • **11. 8. Praha, Modrá vopice :** Noise Therapy vol. 1 •

Bleskovky

Demonstranti se ve Španělsku střetli s policií

Generální stávku proti sociálním škrtům, která proběhla ve Španělsku 29. dubna, provázely rozsáhlé nepokoje. V ulicích Barcelony hořely barikády a během střetů demonstrantů a policie bylo přes 60 lidí zatčeno. Odbory prohlásily, že pokud vláda nebude brát protesty v potaz, na 1. máje vypuknou další protesty, a to ještě masivnější.

Lidé už nemají ani na vlastní pohřeb

Podle statistik rok od roku stoupá počet lidí, kteří zemřou v naprosté chudobě a stát tak musí hradit náklady spojené s jejich pohřbem. Jde přitom často o lidi, k nimž se přestali hlásit jejich příbuzní. Od roku 2007 vzrostly náklady spojené s tímto fenoménem z necelého milionu na 5,8 milionů korun. Evidentně je jen otázkou času, kdy si této tendence všimnou neoliberální jestřábi a začnou vymýšlet, jak na lidské smrti nejen ušetřit, ale i jak z ní generovat zisk - třeba využitím mrtvých těl v průmyslu.

Duben 2012: další prudké zdražování léků

Kde jsou ty časy, kdy jsme nadávali na Julínkovy „reformy“ a vzpouzeli se poplatkům u lékaře. Vláda nám nyní zasadila další úder - na tři tisíce léků bude nyní v lékárnách za podstatně vyšší cenu. Nepůjde přitom o léky doplňkové, připlatí si zejména ti, kteří léky nutně potřebují, například epileptici či lidé s vysokým krevním tlakem. Ceny přitom vzrostly vinou zvýšení DPH už v lednu.

Frankfurt: policie zaútočila na antikapitalistickou demonstraci

Téměř 500 lidí bylo zatčeno během šestitisícové demonstrace proti kapitalismu, která prošla koncem března německým Frankfurtem. Ačkoli policie nasadila obušky a slzný plyn, demonstranti dokázali odolávat téměř celou noc. Jeden z aktivistů skončil na jednotce intenzivní péče. Hesenský ministr vnitra se vyjádřil příznačně: „Tolerance policie musí skončit v okamžiku, kdy je ničeno soukromé vlastnictví.“

V Německu došlo k úspěšné stávkové vlně

Koncem března došlo po celém Německu k sérii stávkových akcí, které vyhlásili státní zaměstnanci v reakci na stagnaci svých mezd. Pracující ukázali elitám, že pokud se sjednotí a ukážou svou kolektivní sílu, vláda není všemocná. Díky iniciativě pracujících si státní zaměstnanci polepší o 6,3 %

Československá anarchistická federace

Československá anarchistická federace (ČSAF) byla založena v létě roku 1995 a je součástí Internacionály anarchistických federací(IFA/IAF). ČSAF sdružuje místní skupiny a jednotlivce, kteří se hlásí k anarchistickým myšlenkám. Je organizací sdružující pracující, nezaměstnané a studenty podle anarchistických principů. Tím se rozumí především federalismus, samospráva, aktivita zdola, absence hierarchie a nerovnosti. ČSAF usiluje o vytvoření svobodné společnosti založené na územní a výrobní samosprávě, autonomii a federalismu, rovnosti, solidaritě a sociální spravedlnosti. Společnosti, kterou budeme spravovat my samotní – obyčejní lidé – pracující, studenti, nezaměstnaní, důchodci a další neprivilegovaní.

ČSAF se věnuje propagaci anarchistických myšlenek a různorodým aktivitám, které považuje za důležité. V současné době je ČSAF tvořena několika místními skupinami a jednotlivci v různých koutech země, fungují například lokální skupiny Východní Čechy, Severní Čechy, Praha, Střední Čechy, Ostrava, Olomoucko, Jižní Morava, Liberecko, Karlovy Vary, Plzeň či Posázaví.

csaf@csaf.cz ★ www.csaf.cz